

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΜΑΣ, ΕΞΕΙΣ! ΤΖΙΧΑΝΤΙΣΜΟΣ ΚΡΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ

Το Παρίσι είναι η πόλη των συμβόλων. Και τα σύμβολα, όλα μαζί, λένε «πεντακόσια χρόνια σας πάμε κλωτσώντας». Στο κέντρο, πάνω σε κάτι νησάκια του Σηκουάνα, δεσπόζει η Notre Dame. «Η κυρά μας» είναι ένας τεράστιος γοθτικός κυβόλιθος που ψάλλει την ελέω Θεού κρατική παντοδυναμία εδώ και επτά αιώνες. Παραπέρα η Sacre Coeur. Άλλη, πιο μοντέρνα μαλακία αυτή, η εκκλησία της «Αγίας Καρδιάς του Ιησού» είναι χτισμένη στο ψηλότερο σημείο της πόλης. Εκείνοι που την έχτισαν ήθελαν να φαίνεται από παντού, γιατί φτιάχτηκε για να θυμίζει την πραγματική γέννηση, την ήττα και τον θρίαμβο της γαλλικής αστικής τάξης: την ήττα από τους Πρώσους και την ταυτόχρονη νίκη επί των παρισινών κομμουνάριων το 1871. Τελικά ο τουρίστας καταλήγει στον πύργο του Άιφελ. Εδώ το μεταλλικό χωροδικτύωμα σαλπίζει τον θρίαμβο των μηχανών και των μηχανικών, την ακατάβλητη σταθερότητα του μετάλλου και το θνητό χαρακτήρα της αδύναμης σάρκας, την ακατάπαυστη πρόοδο ως εκτόξευση προς τον ουρανό. Το άγαλμα (περί αγάλματος πρόκειται) φτιάχτηκε το 1889 για να γιορτάσει την διεθνή έκθεση των Παρισίων, την εκφοβιστική παρέλαση των μηχανών των αφεντικών ενάντια στην εργατική τάξη.

Το Παρίσι επίσης είναι μία από τις πρώτες πόλεις όπου γεννήθηκε η ιδέα του ελέγχου του χώρου ως εργαλείο της κρατικής εξουσίας. Η ιστορία του βαρώνου Οσμάν που μετά την κομμούνα του 1871 γκρέμισε τη μισή πόλη ώστε να φτιαχτούν τα «βουλευάρτα» που θα επέτρεπαν την ευθεία βολή των κανονιών προς τις εργατικές συνοικίες είναι πασίγνωστη. Λιγότερο γνωστό είναι ότι το Παρίσι είναι από τις πρώτες πόλεις όπου εφαρμόστηκε η «σύγχρονη» ονοματοδοσία και αρίθμηση των δρόμων. Καταλάβατε· για λόγους φορολογίας, στρατολογίας και πάταξης της εγκληματικότητας. Δηλαδή για να σε βρίσκει το κράτος.¹

Αυτή η «ανοιχτή φιλική πόλη», αυτή η «κοιτίδα της ελευθερίας του λόγου, της δημοκρατίας και της αμφισβήτησης» δέχτηκε, μας λένε, επίθεση στην καρδιά της. Η επίθεση περιγράφηκε την πρώτη ημέρα ομιλίας των μήντια ως εξής:

Στις 11 το πρωί [της 7ης Ιανουαρίου], τρεις μασκοφόροι ντυμένοι με μαύρα ρούχα που θύμιζαν αυτά των ειδικών δυνάμεων της γαλλικής αστυνομίας, σταθμεύουν μαύρο Citroen δίπλα στα γραφεία της εφημερίδας στην οδό Νικολά Απέρ στο 11° δημοτικό διαμέρισμα του Παρισιού.

Αφού εισβάλλουν αρχικά στη διπλανή πολυκατοικία, οι ένοπλοι διαπιστώνουν το σφάλμα τους και βγαίνουν στο δρόμο με κατεύθυνση τη σωστή διεύθυνση. (...)

[Μετά το «μακελειό» και φωνάζοντας «Αλλαχού Ακμπάρ»] οι δράστες μπαίνουν στο Citroen και εγκαταλείπουν τον τόπο του εγκλήματος με ιλιγγιώδη ταχύτητα, παρασύροντας ένα πεζό.

[Πρώτη (βίντεο) καταγραφή: Ήδη έχουν προλάβει να καταγραφούν στο κινητό κάποιου γείτονα που παίρνει βίντεο σκυμμένος από το παράθυρο γειτονικής πολυκατοικίας].

Διακόσια μέτρα πιο πέρα, στη λεωφόρο Ρισάρ Λενουάρ, έρχονται αντιμέτωποι με όχημα της αστυνομίας (...) Οι ένοπλοι, επιδεικνύοντας ψυχραιμία στρατιωτικής άσκησης, εξέρχονται από το Citroen και βάλλουν με τα αυτόματα Καλάσνικωφ εναντίον των δύο αστυνομικών του περιπολικού, τραυματίζοντάς τους.

[Δεύτερη (βίντεο) καταγραφή: Αυτόπτης μάρτυρας κινηματογραφεί την εκτέλεση εξ επαφής του αστυνομικού που πεσμένος στο έδαφος βλέπει τον τζιχαντιστή να πλησιάζει].

Οι δράστες διαφεύγουν προς τα ανατολικά του Παρισιού, για να εγκαταλείψουν το όχημά τους και να αρπάξουν αυτοκίνητο τύπου Renault Clio γκρι χρώματος, απειλώντας διερχόμενο οδηγό με τα όπλα τους στην οδό Meaux κοντά στην Πύλη του Παντέν.

[Τρίτη (προφορική) καταγραφή: Σύμφωνα με τον οδηγό του αυτοκινήτου

αυτού, οι δράστες αλλάζουν κατεύθυνση για να ακολουθήσουν την οδό που οδηγεί στον περιφερειακό αυτοκινητόδρομο της γαλλικής πρωτεύουσας.]²

Το μήνυμα ακούγεται καθαρό σαν την καμπάνα της Notre Dame: δικός μας είναι ο πλήρης έλεγχος του αστικού πεδίου. Γνωρίζουμε δρόμους με τα ονόματά τους και κινήσεις των τζιχαντιστών βήμα το βήμα, γνωρίζουμε σφάλματα στα οποία υπέπεσαν και ικανότητες τις οποίες επέδειξαν, γνωρίζουμε συγκεκριμένους τύπους και χρώματα αυτοκινήτων, ταχύτητες και κατευθύνσεις. Ο έλεγχός μας είναι στιβαρός γιατί με τη μεριά μας συντάσσονται μοναδικής χρησιμότητας τεχνολογικά και πολιτικά εφόδια. Στα τεχνολογικά εφόδια συγκαταλέγονται: Τα παντοδύναμα μηχανάκια μας που καταγράφουν κάθε κίνηση σε βίντεο για τις ειδήσεις των οκτώ (παρακολουθήστε το επανειλημμένως - είναι η πραγματικότητα!). Επίσης η πόλη μας ως καρτεσιανός χώρος, καταλογογραφημένη και έτοιμη να μπει σε βάση δεδομένων. Τέλος οι πρόθυμοι μάρτυρες που με κίνδυνο της ζωής τους... βάλτε ό,τι θέλετε. Στα πολιτικά εφόδια συγκαταλέγονται: Ο «ιστορικός ενεστώτας» που μας δίνει την αίσθηση της αμεσότητας και του ταυτόχρονου. Το μεγάλο «αυτοί»: οι ισλαμιστές τρομοκράτες ως ο μεγάλος γνωστός άγνωστος εναντίον του οποίου συντασσόμεθα. Και βέβαια το ακόμη μεγαλύτερο «εμείς»: «Γνωρίζουμε», δηλαδή οι δημοσιογράφοι γνωρίζουν, δηλαδή οι μηχανές γνωρίζουν, δηλαδή οι αρχές γνωρίζουν, δηλαδή εμείς γνωρίζουμε. Τα πάντα.

Μια μεγάλη εφεύρεση διακρίνεται πίσω από την μεγάλη εφεύρεση που είναι το αφήγημα της «ισλαμικής τρομοκρατίας». Είναι αυτό το μισομηχανικό μισοπολιτικό «εμείς». Αυτό το εμείς που δεν γνωρίζει τίποτα κι όμως καμώνεται πως καταγράφει και συνεπώς γνωρίζει τα πάντα. Αυτό το εμείς που διατρέχεται από χιλίες θανάσιμες αντιθέσεις κι όμως κατορθώνει να ομονοεί για τα πάντα. Αυτό το εμείς που κλαψουρίζει και ζητάει συμπόνοια για τις επιθέσεις που δέχεται. Και ταυτόχρονα διακηρύσσει άτεγκτα την ανωτερότητά του. Λούζεται στην ηθική και υλική παντοδυναμία του. Και συντάσσεται αναζητώντας τους εχθρούς του.

1. Συνταγματάρχης free speech

Μιας και λέμε για Γάλλους και ελευθερία του λόγου, ας θυμηθούμε μια στιγμή ελευθερίας. Ημερομηνία: 16 Μάρτη του 2011. Πεδίο έκφρασης του ελεύθερου λόγου: η γαλλική Le Monde. Συγγραφέας: ο συνταγματάρχης Νικολά Λε Νεν [Nicholas Le Nen] - επικεφαλής του 27^{ου} Συντάγματος Αλπινιστών του γαλλικού στρατού, επίλεκτης ομάδας που τότε πολεμούσε στο Αφγανιστάν. Τίτλος: «Οι μελλοντικοί μας πόλεμοι». Και δώστου ελευθερία του λόγου: Μπλα μπλα «οι αντίπαλοί μας κρατικοί και μη», μπλα μπλα «δεν είναι καθόλου απίθανο να ξανακάνει την εμφάνισή του ο πόλεμος, με μια ένταση βίας που έχουμε να δούμε εδώ και πάνω από εξήντα χρόνια», μπλα μπλά «η αύξηση των πυρηνικών όπλων και η αναπόφευκτη άνοδος του εθνικιστικού πυρετού αποτελούν εκ των ων ουκ άνευ στοιχεία κάθε κράτους που θεωρεί τον εαυτό του μεγάλη δύναμη».

Έτσι που λέτε οι μελλοντικοί τους πόλεμοι σύμφωνα με τον καλό συνταγματάρχη που προφανώς θεωρεί ότι υπηρετεί μια μεγάλη δύναμη. Τότε μας είχε φανεί κραυγαλέο αυτό το άρθρο, το είχαμε μεταφράσει και το είχαμε βάλει στο site μας. Τώρα που το ξανακοιτάξαμε λόγω συγκυρίας, το βρήκαμε ακόμη πιο ενδιαφέρον, αν και με τρόπο λιγότερο κραυγαλέο. Ειδικά σε ετούτο εδώ το σημείο:

Η νίκη στη μάχη των εντυπώσεων θα αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι ο ρόλος της εικόνας θα συνεχίσει να ισχυροποιείται. Στόχος μας δεν θα πρέπει να είναι η χειραγώγηση της ενημέρωσης. Αντίθετα, θα πρέπει να πάρουμε την κοινή γνώμη με το μέρος μας έχοντας σχεδιάσει εκ των προτέρων με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσουμε τις επιτυχίες και το πλεονέκτημα που θα κερδίζουμε εις βάρος των αντιπάλων μας. Στόχος μας θα είναι να επιτύχουμε τη νομιμοποίηση των στρατιωτικών μας επιχειρήσεων, δεδομένου ότι οι μελλοντικές συγκρούσεις θα είναι μακροχρόνιες.³

«Ερχόμαστε στο χώρο σας»: Η επιρροή Boston

Βοστώνη, Ιούλιος 2013

Παρίσι, Ιανουάριος 2015
Εκτός από τις προφανείς ομοιότητες, προσέξτε και την κοινή πολυεθνική σύνθεση των δύο φωτογραφιών.

«Η μάχη των εντυπώσεων» στα γαλλικά έχει το ενδιαφέρον της: «La bataille des perceptions». Η μάχη των αντιλήψεων είναι που απασχολεί τον καλό συνταγματάρχη, τόσο όσο και το αξιόμαχο του στρατού του, η αποτελεσματικότητα της βίας του, η εκπαίδευσή του που «δεν πρέπει να επηρεάζεται από πολιτικές αποφάσεις», όπως για παράδειγμα ο προϋπολογισμός του γαλλικού κράτους. Ο συνταγματάρχης είναι ένας φασίστας που ενδιαφέρεται για τον λόγο. Η πρωτοτυπία του: ετούτος ο φασίστας δεν θέλει να λογοκρίνει και να αποκρύψει, δεν θέλει να ακυρώσει τον λόγο-αντιθέτως, θέλει να χρησιμοποιήσει τον λόγο. Η έλλειψη αυτοπεποίθησης της εξουσίας μπρος στην απεραντοσύνη της ελευθερίας του λόγου, η στριμόκωλη γκριμάτσα του χουντικού λογοκριτή μπροστά στα ποιήματα του Τάσου Λειβαδίτη, όλα τούτα δεν αφορούν τον συνταγματάρχη Νικολά. Μοντέρνος και ευφραδής, κομψός μες τη στολή του, σίγουρος για τα μέσα και τους σκοπούς του, ο συνταγματάρχης Νικολά, τρία χρόνια προτού οι τζιχαντιστές καβαλήσουν το μαύρο Citroen, πίστευε ότι οι πόλεμοι του 21^{ου} αιώνα, παρότι σκληροί όσο και εξήντα χρόνια πριν, θα είναι και πόλεμοι του λόγου. Η ελευθερία του λόγου είναι φίλος του.

2. Ελευθερία του λόγου γύρω από τον Σηκουάνα

Ακόμη και χωρίς τον συνταγματάρχη να μας δίνει ιδέες, μπορούμε να υποπτευθούμε ότι αυτό που οι καπιταλιστικές δημοκρατίες αποκαλούν «ελευθερία του λόγου» έχει την ιστορία του και τις παραξενιές του. Ήδη στην περίπτωση των τζιχαντιστών με το μαύρο Citroen τα παράξενα της «ελευθερίας του λόγου» συντάσσονται για παρέλαση, καλύτερα κι απ' τους άντρες του συνταγματάρχη Νικολά. Ελευθερία του λόγου δηλαδή, αλλά οι πιτσιρικάδες στα γαλλικά σχολεία έπρεπε να τηρήσουν ενός λεπτού σιγή από την επομένη της επίθεσης. Προφανώς υπήρχαν κάποιοι έφηβοι ύποπτοι τζιχαντισμού που δεν είδαν με καλό μάτι την όλη υπόθεση. Καμιά φορά μάλιστα, πιστοί στο πνεύμα του δυτικού διαφωτισμού, οι νεαροί αντιρρησίες θεώρησαν καλό να παραθέσουν και επιχειρήματα: «Για να κάνουν σκίτσα του προφήτη, μάλλον θα ήταν ρασιιστές» (το αγαπημένο μας), αλλά και «δεν τους γουστάρουμε τους Γάλλους» και άλλα τέτοια. Τις πρώτες μέρες του «λεπτού σιγής», πάνω από 200 παρόμοια «περιστατικά» καταγράφηκαν στα γαλλικά σχολεία.⁴ Η αντιμετώπιση αυτού του είδους λόγου καταγράφηκε στο site του γαλλικού υπουργείου παιδείας ως εξής:

Όπως υπενθύμισε η υπουργός παιδείας στις 13/1, η εθνική παιδεία δεν θα επιτρέψει καμία συμπεριφορά αντίθετη με τις αξίες της δημοκρατίας (...) όλες οι δυσκολίες που συναντήθηκαν αντιμετωπίστηκαν σύμφωνα με τις οδηγίες του υπουργείου, αναλόγως της βαρύτητας των τηλεσθέντων πράξεων, με εκπαιδευτικό διάλογο και πειθαρχικές κυρώσεις, οι οποίες κυμαίνονταν από την επαναφορά στην τάξη του μαθητή παρουσία των γονέων του έως τη σύγκλιση πειθαρχικού συμβουλίου.

Περίπου σαράντα περιστατικά παραπέμφθηκαν στις αρμόδιες αστυνομικές υπηρεσίες, από την χωροφυλακή έως τον εισαγγελέα (...).⁵

Φαίνεται πως τα «περιστατικά» δεν περιορίστηκαν στα γαλλικά σχολεία. Η γραφική κωμώπολη του Λουνελί στη νότια Γαλλία έχει αποκτήσει τη φήμη της «πρωτεύουσας της γαλλικής τζιχάντ» γιατί από εκεί προέρχονταν κάτι τύποι που πέθαναν πολεμώντας στις γραμμές του ISIS στη Συρία. Σαν να μην έφτανε αυτό το στίγμα, ο ιμάμης της πόλης θεώρησε καλό να δηλώσει μετά τις επιθέσεις στο Charlie Hebdo ότι «το πραγματικό αίτιο της τρομοκρατίας είναι η πολιτική του Φρανσουά Ολάντ» και ότι δουλειά του ιμάμη «δεν είναι να καταγγέλλει τους ομοθρήσκους του όταν κανείς δεν διαμαρτύρεται για τους Γάλλους πολίτες που μεταβαίνουν στο Ισραήλ για να σκοτώσουν παιδιά Παλαιστινίων». Ας μην ανησυχούμε όμως, το συγκεκριμένο πρόβλημα λύθηκε εντός εβδομάδος.

Η διαχείριση της τρομοκρατικής επίθεσης στη Βοστώνη τον Ιούλιο του 2013 περιελάμβανε την προσπάθεια πλήρους στρατιωτικού ελέγχου του μητροπολιτικού πεδίου μέσω της πολιτικής διαχείρισης του φόβου. Μια παρόμοια προσπάθεια εξελίχθηκε στο Παρίσι, αν και με πολύ λιγότερο ταρατατζούμ. Για παράδειγμα, η κατάσταση γύρω από το Εβραϊκό παντοπωλείο όπου εξελίχθηκε η υπόθεση ομηρίας, περιγράφηκε ως εξής:

Το οικοδομικό τετράγωνο είχε περικυκλωθεί από τις δυνάμεις ασφαλείας, ενώ είχε ζητηθεί από τους κατοίκους των γειτονικών κτιρίων να παραμείνουν σπίτια τους. Παράλληλα οι αρχές ζήτησαν από τους μαθητές των σχολείων που βρίσκονται γύρω από το παντοπωλείο να παραμείνουν στα σχολεία τους.*

Η διπλή επίκληση του ρήματος «ζητώ», δεν πρέπει βέβαια να μας παραπλανά. Ο Andrew Hussey, πρύτανης του Ινστιτούτου του Πανεπιστημίου του Λονδίνου στο Παρίσι, που παρεμπιπτόντως δεν περιγράφει την κατάσταση γύρω από το παντοπωλείο, αλλά αλλού στην πόλη, αντιλήφθηκε ότι «κάτι δεν πήγαινε καλά όταν παρατήρησα βαριά οπλισμένους αστυνομικούς και στρατιώτες να αναπτύσσονται σε κάθε γωνία και στρατιωτικούς γερανούς να αποσύρουν σταθμευμένα οχήματα». ** Ο Στεφάν, ετών 45, «εργαζόμενος στην περιοχή» γύρω από το παντοπωλείο, περιγράφει τα αιτήματα των μπάτσων ως εξής:

Όλα έγιναν πολύ γρήγορα. Είδαμε ελικόπτερα και ξαφνικά μας περικύκλωσαν οι επίλεκτες δυνάμεις της αστυνομίας. Μας έδωσαν απλώς αρκετό χρόνο ώστε να φορέσουμε κάτι ζεστό και να βγούμε έξω.

Οπότε βγήκαν έξω με το ζόρι:

Βοστώνη, Ιούλιος 2013

Παρίσι, Ιανουάριος 2015

Η ομοιότητα των φωτογραφιών είναι αξιοσημείωτη. Προέρχεται από τις κοινές πολιτικές επιδιώξεις της αστυνομίας, που γεννούν μια συγκεκριμένη, στερεότυπη πια σκηνοθεσία, που με τη σειρά της γίνεται εφικτή λόγω της ασφυκτικής αποτελεσματικότητας του στρατιωτικού ελέγχου του χώρου. Το οπτικό αποτέλεσμα είναι τόσο στερεότυπο που θα μπορούσε πλέον να διδάσκεται ως συγκεκριμένη «σχολή» στα cinema studies. Το όλο εγχείρημα επιδεικνύει εξαιρετική αποτελεσματικότητα. Με απόλυτη ασφάλεια οι Γάλλοι μπάτσοι τελικά σκότωσαν τον τρομοκράτη, μαζί και τέσσερις ομήρους δίχως ν' ανοίξει ρουθούνι. Το τελευταίο πολιτικά μιλώντας.

* «Δuo Ομηρίες με Αιματηρό Επίλογο στη Γαλλία», Καθημερινή, 10/1/2015.

** Andrew Hussey, «Το Γαλλικό Χιούμορ Μετατρέπεται σε Τραγωδία», Καθημερινή, 11/1/2015.

Lockdown: Ζηλευτή στρατιωτικο-πολιτική δυνατότητα

Αλλά οι μέρες μετά την τζιχαντιστική επίθεση περνούσαν και όπως αποδείχθηκε, το Παρίσι δεν ήταν η τελευταία λέξη των πολιτικοστρατιωτικών και καλλιτεχνικών αναζητήσεων των μπάτσων. Τη Δευτέρα 9 Φλεβάρη, η αυτοκινητοπομπή του διευθυντή δημόσιας ασφάλειας της Μασσαλίας δέχτηκε επίθεση από «συμμορία» οπλισμένη με καλάσνικοφ. Η επίθεση ήταν κάπως παράξενη, κανείς μπάτσος δεν τραυματίστηκε, κανένας συμμορίτης δεν συνελήφθη. Παρόλ' αυτά οι μπάτσοι κινητοποιήθηκαν άμεσα. Η εργατική συνοικία Λα Καστεγιάν της Μασσαλίας αποκλείστηκε πλήρως από πάνοπλους μπάτσους. Επτά χιλιάδες εργάτες αναγκάστηκαν να «μεινουν μέσα» ενώ οι μπάτσοι εισέβαλλαν σε όποιο σπίτι γούσταραν, «ψάχνοντας όπλα και ναρκωτικά».

Ο Μανουέλ Βαλς, πρωθυπουργός της Γαλλίας, εξήρε τις τεχνικές δυνατότητες της γαλλικής αστυνομίας:

Μέχρι πριν από λίγο καιρό δεν ήμασταν σε θέση να σφραγίσουμε τόσο γρήγορα μια ολόκληρη περιοχή.*

Αν αυτή η αποστροφή του λόγου ξενίζει κάπως, είναι γιατί ο πρωθυπουργός της Γαλλίας αδιαφορεί δημοσίως για τη δυνατότητα «πάταξης του εγκλήματος». Εκείνο που τον ενθουσιάζει είναι η επίδειξη μιας νέας τεχνικής και πολιτικής δυνατότητας της γαλλικής αστυνομίας, μιας νέας δυνατότητας άσκησης στρατιωτικής πολιτικής σε αστικό πεδίο. Lockdown! Οι επτά χιλιάδες άμαχοι εργάτες της Μασσαλίας αποκλείστηκαν σπίτια τους με την συναίνεση του έθνους ολόκληρου. Η απόσταση από το μεγαλείο του ενός εκατομμυρίου αποκλεισμένων της Βοστώνης, δεν είναι πλέον ποιοτική, αλλά ποσοτική.

Φυσικά, το οπτικό κομμάτι δεν έλειψε από την κρατική αφήγηση. Αφού η επιχείρηση ήταν περισσότερο πολιτική παρά στρατιωτική, στο κατόπι των μπάτσων βρέθηκαν, προφανώς εξαρχής ειδοποιημένοι από τον Διευθυντή Δημόσιας Ασφάλειας της Μασσαλίας, οι αγαπημένοι τους δημοσιογράφοι. Τις επόμενες ώρες τα ηλεκτρονικά μέσα τιτίβισαν νιαούρισαν και σαλιάρισαν όπως μόνο αυτά ξέρουν. Και το τελικό αποτέλεσμα αποδείχτηκε ευτράπελα πολιτικο-μπατσικο-πληροφορικο-στατιστικό. Για παράδειγμα, αν στις 17 του Φλεβάρη έκανε κανείς τον κόπο να γράψει «La Castellane police» στο Google, οι τρεις από τις πέντε φωτογραφίες της πρώτης σειράς των εικόνων είχαν ως εξής:

Φάση 1: Ελα εδώ μικρέ τζιχαντιστή!

(Αρπαγμα από την κουκούλα, η οποία ως γνωστόν μπορεί να στοιχειοθετήσει κακούργημα - ο μικρός τζιχαντιστής φοβάται - ο μεγάλος τζιχαντιστής στο φόντο, πιθανόν διαμαρτύρεται).

Φάση 2: Κάτσε να σου πω κάτι μικρέ τζιχαντιστή!

(Ο μικρός τζιχαντιστής κάτι λέει κι αυτός, πιθανόν ότι θέλει να πάει σπίτι του)

Φάση 3: Πόζαρε μικρέ τζιχαντιστή!

(Ο μικρός τζιχαντιστής ακόμη φοβάται - ο ρουφιάνος φωτογράφος εστιάζει - ο διαμαρτυρόμενος της πρώτης εικόνας περνάει εκτός κάδρου όπου πιθανόν μπουζουριάζεται - ο μπάτσος κάνει λαβές, λίγο για να δείξει προστασία, λίγο για να μην αρχίσει ο τζιχαντιστής να τρέχει - τι κρύβεται πίσω από το μπατσικό βλέμμα το ξέρει μόνο ο Φρόντ)

Με άλλα λόγια η σκηνοθεσία ήταν ελαφρώς ερασιτεχνική, πράγμα λογικό δεδομένης της μόνιμης υστέρησης του γαλλικού κινηματογράφου έναντι του αμερικανικού (οι Γάλλοι, ως γνωστόν, αρνούνται να αποδεχτούν τη συγκεκριμένη υστέρηση, με αποτελέσματα μονίμως ιλαρά). Παρόλ' αυτά το μέλλον είναι λαμπρό. Όχι το μέλλον του μικρού τζιχαντιστή, των άλλων.

* Όλα αυτά στο Γιώργος Τσιάρας, «Χτίζουν νέο Αστυνομικό Κράτος», *Η Εφημερίδα των Συντακτών*, 14/2/2015.

«Οι αρχές δημιούργησαν τριψήφια τηλεφωνική γραμμή» για να ρουφιανεύουν οι γονείς τα παιδιά τους που ρέπουν προς τον εξτρεμισμό και «ο νέος μπάμης, Ρασίντ Μπενχάτζ, αναμένεται να εγκαινιάσει νέα εποχή συνεργασίας με τις αρχές και την τοπική κοινωνία».⁶

Για ακόμη περισσότερη ελευθερία του λόγου αλλά δυτικός καπιταλισμός, μπορεί κανείς να ανατρέξει στο ίδιο το Charlie Hebdo. Εκεί το θαύμα της ελευθερίας του λόγου άνθισε με απaráμιλλο τρόπο και προίκισε τον δυτικό πολιτισμό με εικονογραφίες του Μωάμεθ μπρούμυτα να μας δείχνει τον κώλο του και άλλα εξίσου ξεκαρδιστικά και απελευθερωτικά προϊόντα του εικονοκλαστικού Μάη του '68. Βέβαια η όλη υπόθεση με τον Μάη του '68 σκοντάφτει λίγο αν σκεφτούμε ότι ούτε ο Ντεμπόρ, ούτε ο Ρεζέ είχαν ασχοληθεί ποτέ τους με τον τζιχαντιστικό ολοκληρωτισμό, παρότι και η δική τους Γαλλία ήταν γεμάτη σκοταδιστές Αλγερινούς μουσουλμάνους και άλλα τέτοια. Τέλος πάντων όμως - ας πούμε ότι ποτέ δεν είναι αργά για λίγο εμπλουτισμό του «πνεύματος του Μάη» κι ας πάμε παρακάτω.

Όπως όλοι μάθαμε λοιπόν, οργανικός στην άνθηση της ελευθερίας του λόγου εντός του Charlie Hebdo υπήρξε ένας τύπος ονόματι Stephane Charbonnier. Αυτός ο εκλεκτός εικονοκλάστης καλλιτέχνης ανέλαβε την διεύθυνση του περιοδικού το 2011 και αμέσως ξανάπιασε ένα νήμα που το καλό περιοδικό είχε εγκαινιάσει το 2006 με την αναδημοσίευση σκίτσων του Μωάμεθ από μια φασιστική εφημερίδα της Δανίας. Το περιοδικό άρχισε να δημοσιεύει αβέρτα Μωάμεθ σε περιεργές στάσεις και να τρώει ετήσια πεσίματα από εξαγριωμένους τζιχαντιστές. Με κάθε πέσιμο η κυκλοφορία αυξανόταν από κάποιες δεκάδες χιλιάδες σε κάποια εκατομμύρια αντίτυπα, ο Charbonnier κυκλοφορούσε με αστυνομική προστασία και η ζωή κυλούσε όμορφα και πάνω απ' όλα με χιούμορ.

Ας δούμε όμως αυτό το «ανέλαβε διευθυντής». Η διεύθυνση επιχειρήσεων στον καπιταλισμό, εκτός από ξεκουδουνος τίτλος ελληνικού ΤΕΙ, είναι μια βαριά δουλειά με μεγάλες ευθύνες. Ο διευθυντής πρέπει να χαράσσει γραμμές ως ηγέτης: όσο μάλλον η επιχείρηση ασχολείται με την παραγωγή λόγου, τόσο οι γραμμές που χαράσσει ο διευθυντής γίνονται ξεκάθαρα ζήτημα κρατικής πολιτικής. Σα να λέμε, ο Charbonnier - διευθυντής, δεν ήταν μόνο κάτι ανάλογο του Reiser - ήταν και κάτι ανάλογο του Σταύρου Ψυχάρη. Και σε κάθε περίπτωση οι Ψυχάρηδες του κόσμου τούτου δημιουργούν εχθρούς. Μεταξύ των εχθρών που δημιούργησε ο κύριος Charbonnier βρίσκουμε τον Delfeil de Ton, επί σειρά ετών συντάκτη της Charlie Hebdo που αναγκάστηκε σε αποχώρηση. Αυτός, ενώ ο Charbonnier είχε βρει μαρτυρικό θάνατο, βγήκε να μας θυμίσει ότι η Charlie Hebdo ακολουθούσε συγκεκριμένες «ιδεολογικές κατευθύνσεις»: «Η αρρωστημένη εμμονή του Charb [με τον ισλάμ] οδήγησε στον θάνατο τους συνεργάτες του».⁷

«Αρρωστημένη εμμονή». Μα γίνονται αποτελεσματικοί διευθυντές επιχειρήσεων άνθρωποι με αρρωστημένες εμμονές; Γίνονται και παραγίνονται, μόνο που δεν ξέρουμε αν αυτή ήταν η περίπτωση του κυρίου Charbonnier. Ακολουθώντας μια παράξενη είδηση (η οικογένεια του Charbonnier απαγορεύει στην σύντροφό του να παραστεί στην κηδεία), ανακαλύψαμε ότι ο Charbonnier είχε σχέση με κάποια κυρία Jeannette Bougrab. Η Jeannette Bougrab προέρχεται από αλγερινή οικογένεια, είναι δικηγόρος, πολιτικός και μέλος του UMP, δηλαδή του κόμματος που έχουμε μάθει να ονομάζουμε «του Σαρκοζί». Ένα χρόνο προτού ο κύριος Charbonnier αρχίσει να ελίσσεται από τα αριστερά στον επιχειρηματικό κόσμο των κόμικς, το κόμμα της κυρίας Bougrab ανέβαινε από τα πολύ δεξιά στην εξουσία και όπως ήταν φυσικό η ίδια ανελάμβανε θέσεις ευθύνης. Η Bougrab υπήρξε μέλος του «Ανωτάτου Συμβουλίου Ενσωμάτωσης», μέλος του «Παγκόσμιου Αραβικού Συμβουλίου» και από το 2010 και μετά πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της «Υψη-

Επάγγελμά μας, εσείς!

Ο τίτλος που επιλέξαμε προέρχεται από το σλόγκαν που χρησιμοποιεί η γαλλική αστυνομία για τον λογαριασμό της στο Twitter. «Επάγγελμά μας, εσείς! Love Police», το δεύτερο μισό ειδικά για τη γιορτή του Αγίου Βαλεντίνου. Το σλόγκαν ξενίζει κάπως, ειδικά όσους είναι τόσο παλιομοδίτες που εξακολουθούν να νομίζουν ότι επάγγελμά τους είναι το έγκλημα.

ρεσίας για την Κοινωνική Συνοχή και την Ισότητα». Συνέχισε στην «Επιτροπή Ίσων Ευκαιριών και Ενάντια στις Διακρίσεις» και έκλεισε την κυβερνητική της καριέρα ως υφυπουργός «Νεολαίας και Κοινοτήτων», θέση όπου παρέμεινε από το 2010 έως το 2012.⁸ Δηλαδή η κυρία Μπουγκράμπ είναι περήφανο μέλος του ανώτατου πολιτικού προσωπικού που έχει αναλάβει τη διαχείριση της αραβικής νεολαίας στο εσωτερικό της γαλλικής επικράτειας. Καθώς μάλιστα ο προϊστάμενός της, κύριος Σαρκοζί, είχε ξεκινήσει την πολιτική του καριέρα αποκαλώντας «αποβράσματα» τους νέους Άραβες των προαστίων, δικαιούμαστε να υποθέσουμε ότι η θέση της θα μπορούσε να έχει την άτυπη ονομασία «υφυπουργός αποβρασμάτων».

Οπότε, για να συνοψίσουμε, ο ριζοσπάστης κύριος Charbonnier, διευθυντής του κόσμου των κόμικς, τέκνο του Μάη του '68 και πρόμαχος της ελευθερίας του λόγου, ανελίχθηκε σε θέσεις εξουσίας λίγο μετά την αντίστοιχη ανέλιξη (και προφανώς με τη διακριτική υποστήριξη) της συντρόφου της ζωής του, υφυπουργού αποβρασμάτων της κυβέρνησης Σαρκοζί. Αμέσως μετά την ανέλιξή του, άρχισε να επιδεικνύει «αρρωστημένες εμμονές» με θέματα όπως η ελευθερία του λόγου και ο Μωάμεθ μπρούμπα. Και τελικά βρήκε τον θάνατο στα χέρια των εκπαιδευμένων κομάντος του τζιχαντιστικού αντάρτικου.

Φυσικά μικρό το κακό. Η σχέση Charbonnier - Mougrab δεν ήταν το άλφα και το ωμέγα της διαχείρισης της μουσουλμανικής νεολαίας. Ήταν απλά ένα τιποτένιο κομματάκι ενός «πανευρωπαϊκού δικτύου σχέσεων» μεταξύ του πολύμορφου κυκεώνα των ευρωπαϊκών μυστικών υπηρεσιών και «πάνω από 1000 οργανώσεων σε όλη την Ευρώπη (...)» που στόχο έχει να παρακολουθεί την αλλοεθνή νεολαία, ενός δικτύου πληροφόρησης «που αποτελείται από ΜΚΟ, κοινωνικούς λειτουργούς, αθλητικούς συλλόγους κλπ».⁹ Προφανώς, εκείνο που δούλεψε στην περίπτωση του Charlie Hebdo, εκτός από την ελευθερία του λόγου, ήταν ένα (μάλλον δευτερεύον) κομμάτι των σχεδίων του γαλλικού κράτους για την διαχείριση της αραβικής νεολαίας. Το οποίο κομμάτι, όχι, δεν πήγε στραβά. Πήγε ως είθισται να πηγαίνουν αυτά τα περίπλοκα πράγματα.

Λοιπόν, λέγαμε για την ελευθερία του λόγου. Και η ελευθερία του λόγου στην πατρίδα της γαλλικής επανάστασης είναι όπως η ελευθερία του λόγου σε κάθε ώριμη μηντιακή δημοκρατία. Ηλεκτρονική μεσολάβηση, ένας σκασμός λεφτά, εξουσία και ιεραρχία, πανεπιστήμια και χρηματοδοτήσεις, ζωηρή συμμετοχή των αφεντικών, μουλωχτή συμμετοχή των μυστικών υπηρεσιών, ψηφίζουμε κάθε τέσσερα χρόνια και στο τέλος σκάνε οι μπάτσοι να μαζέψουν όποιον βγάζει γλώσσα. Δεν πρέπει να τα κοροϊδεύουμε όλα αυτά βέβαια. Συνήθως το πράγμα δουλεύει δίχως εντάσεις. Μάλιστα, η ελευθερία του λόγου δίχως εντάσεις αποτελεί το θεμέλιο των δυτικών δημοκρατιών. Το θεμέλιο, πρέπει να θυμόμαστε, δεν εξαντλείται στην πασίγνωστη προκείμενη «λέμε ό,τι θέλουμε». Από κοντά ακολουθεί ένα σημαντικό και ύπουλο υπόλοιπο: «και παρόλ' αυτά καταφέρνουμε να λέμε όλοι τις ίδιες μαλακίες». Αν θέλουμε να καταλάβουμε την εσωτερική διαχείριση του διεθνούς τζιχαντισμού από τα καπιταλιστικά κράτη, θα πρέπει να στραφούμε σε αυτό το θεμέλιο. Με έμφαση στο ύπουλο υπόλοιπο.

3. Το θεμέλιο των δυτικών δημοκρατιών (πολλοί μουγκοί καραγκιόζηδες ελεύθεροι να πουν ό,τι θέλουν)

Τελικά, όπως όλοι ξέρουμε, η ελευθερία του λόγου θριάμβευσε. Οι πιστοικάδες που είχαν πρόβλημα με την ενός λεπτού σιγή, γρήγορα απέκτησαν προβλήματα με το γαλλικό κράτος, αυτοί και οι οικογένειές τους. Η κυρία Λεπέν είπε να ζητήσει την επαναφορά της θανατικής ποινής, αλλά γρήγορα βρέθηκε κι αυτή πίσω από την εποχή της -οι τζιχαντιστές κομάντος στριμώχτηκαν σαν τα ποντίκια και εκτελέστηκαν επι τόπου δίχως δίκη. Μαζί τους, επειδή οι Γάλλοι μπάτσοι είναι large τύποι, εκτελέστηκαν, επίσης δίχως δίκη, και κάποιοι από τους ομήρους των

τζιχαντιστών κομάντος. Ακολούθησε «ποταμός επαίνων προς τους άνδρες των δυνάμεων ασφαλείας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης». Κάνα δυο περιεργοί που υποστήριξαν ότι «το γεγονός του θανάτου τεσσάρων τουλάχιστον ομήρων πρέπει να αποτελέσει αφορμή για σοβαρή περίσκεψη», ακόμη περιμένουν να σοβαρέψει η περίσκεψη.¹⁰ Στις 10 του Γενάρη, δύο μέρες μετά τις επιθέσεις, η Κατερίνα Δασκαλάκη, μόνιμη αντιπρόσωπος της Ελλάδας στην Ουνέσκο, πρώτα χαιρόταν κάπως διφορούμενα που «οι δράστες είναι νεκροί, το κράτος έδειξε την αποφασιστικότητα και τη δύναμή του» κι έπειτα περιέγραφε την κατάσταση στο Παρίσι:

Λένε στον κόσμο «να προσέχει». Τι ακριβώς; Τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από μια συνάντηση με τη μοίρα. Άρα «προσέχει» σχετικώς. Και φυσικά οι σιδηροδρομικοί σταθμοί ερημώνουν, τα μεγάλα καταστήματα ερημώνουν, τα παιδιά έχουν περιορισμό κινήσεων έξω από τα σχολεία, οι άνθρωποι θέλουν την ασφάλεια του σπιτιού τους, όση είναι δυνατή.¹¹

Η ίδια άδεια εικόνα του πολεοδομικού ιστού, ο ίδιος κρατικός έλεγχος του χώρου εκφράστηκε στην περίπτωση της τρομοκρατικής επίθεσης στον μαραθώνιο της Βοστώνης.¹² Από την άλλη, στην περίπτωση του γαλλικού κράτους, αυτή η στριμώκωλη «μείνετε σπίτια σας» διαχείριση δεν πήγε μόνη της. Την ίδια μέρα (Κυριακή 11/1) που οι παραπάνω γραμμές δημοσιεύονταν στις ελληνικές εφημερίδες, ενάμισι εκατομμύριο ελεύθεροι πολίτες λέγεται πως κατέβηκαν στους δρόμους του Παρισιού. Ένας από τους αναγνώστες μας αποκάλυψε αυτή την διαδήλωση «η πιο σιχαμερή διαδήλωση ever» και βρίσκουμε τον χαρακτηρισμό χαριτωμένο. Αν όμως θέλετε κάτι πιο mainstream, η ατμόσφαιρα σε αυτή τη μεγάλη διαδήλωση, αλλά και σε άλλες που προηγήθηκαν, περιγράφηκε από τη Βάλια Δημητρακοπούλου, δημοσιογράφο που ζει στο Παρίσι ως «τη μια στιγμή μυσταγωγική, την επόμενη μαχητική, δυσκολευόμουν να κρατήσω τα δάκρυά μου». Η διαδήλωση της Κυριακής κράτησε πέντε ώρες κατά τη διάρκεια των οποίων «επικρατούσε ησυχία. Μόνο χειροκροτήματα που ξεκινούσαν και μεταφέρονταν σαν κύματα από τον κόσμο ακούγονταν τακτικά, αλλά και το σύνθημα "Ποιοί είμαστε; Είμαστε Charlie"».¹³

Η εικόνα των τριών πρώτων ημερών στο Παρίσι ολοκληρώνεται. Από τη μια η φοβισμένη ερημιά κι από την άλλη ο μυσταγωγικός χείμαρρος του μαχητικού πλήθους και άλλα στοιχεία λυρικής ποίησης. Από τη μια η αστυνομική εξουσία, από τα σχολεία έως τη ζωή και τον θάνατο και από την άλλη η μαζική συμμετοχή στις φιλοκρατικές διαδηλώσεις.

Θαύματα επί θαυμάτων συνέβαιναν στην πόλη του φωτός. Ήταν όλα τους θαύματα κοινωνικής μηχανικής. Και το μεγαλύτερο απ' όλα ήταν η εμφάνιση του πλήθους, των εκατομμυρίων που ομονοούν δίχως να διατυπώνουν γνώμη, που αλληλοαναγνωρίζονται διατηρώντας την ανωνυμία τους. Των μονίμως σιωπηλών που δεν χρειάζονται λόγια για να σημάνουν την κοινότητά τους, ή ακόμη χειρότερα, που κάθε εκφορά λόγου θα διαλύσει την κοινότητά τους, οπότε αρκούνται στα γενικόλογα σύμβολα και την επίκληση του θυμικού. Που συνεννοούνται, ομονοούν, υπάρχουν δια μέσου του κράτους. Που με μια πολύ σημαντική έννοια, δεν είναι Charlie. Είναι το κράτος.

Ο λόγος στον σοφό κύριο Πρεβελάκη, μόνιμο αντιπρόσωπο του ελληνικού κράτους στον ΟΟΣΑ, καθηγητή της γεωγραφίας στο πανεπιστήμιο της Σορβόνης και συγγραφέα βιβλίων όπως *Η Γεωπολιτική των Βαλκανίων*. Αυτός, ως μισογάλλος, ανέλυε την υπόθεση «τζιχαντιστές κομάντος εναντίον κομικσάδων» ως εξής:

Από τον 17^ο αιώνα επικράτησαν οι εθνικές ταυτότητες, δηλαδή οι ταυτότητες οι οποίες θεμελιώθηκαν στην εδαφικότητα. Εξουδετέρωσαν τις θρησκευτικές ταυτότητες, οι οποίες στηρίζονται και συγκροτούν ασυνεχή δίκτυα στον χώρο. Σε αυτή την πολιτική καινοτομία θεμελιώθηκε ένα ολό-

Η πιο σιχαμερή διαδήλωση ever...

Διάφοροι κερατάδες που αλληλομισούνται βαθιά, διαδηλώνουν παρέα. Θα μπορούσε δηλαδή να είναι μια διαδήλωση της ΓΣΕΕ. Η διαφορά είναι ότι ετούτοι εδώ κατά πάσα πιθανότητα γνωρίζουν ακριβώς τι κάνουν.

...μέχρι την επόμενη

Προφανώς διάφοροι ζηλιάρηδες κρατιστές έσπευσαν να αντιγράψουν τα επιτεύγματα του γαλλικού κράτους. Στις 6 Φλεβάρη του 2015, το ιορδανικό έθνος διαδήλωσε για πάρτη του έπειτα από τον θάνατο πιλότου της ιορδανικής πολεμικής αεροπορίας στα χέρια των βελζεβούληδων του ISIS. Η κυρία με τη ζιβάγκο και την παλαιστινιακή μαντίλα που δεσπόζει στο μέσο της φωτό είναι η βασίλισσα Ράνια της Ιορδανίας, γνωστή φίλη της ελευθερίας του λόγου και των δημοκρατικών διαδηλώσεων. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες δεν παρέστησαν· είχαν φάει πολλά δακρυγόνα στο προηγούμενο demo και είπαν ν' αράξουν Γιλμάζ.

κληρο γεωπολιτικό σύστημα, χάρη στο οποίο η Δύση κυριάρχησε στον κόσμο. (...) Η νέα τρομοκρατία, η οποία εκδηλώνεται με ιδιαίτερη ένταση στη Γαλλία, αποτελεί έμπρακτο μανιφέστο αναίρεσης της λογικής αυτής. Οι κοινωνίες μας είναι ανέτοιμες να αντιμετωπίσουν τις νέες δικτυωτές απειλές, καθώς διαθέτουν αμυντικές δομές οι οποίες ανταποκρίνονται σε εδαφικούς εχθρούς.¹⁴

Για τον Πρεβελάκη μπορεί να είναι λογικό, αλλά για εμάς τους αντικρατιστές είναι παράλογο να παραβλέπεται ότι το έθνος κράτος είναι συνομήλικο με τον καπιταλισμό. Τα εθνικά «εμείς» άρχισαν να διαμορφώνονται, όχι τον 17^ο, αλλά τον 16^ο αιώνα. Και ήταν όντως «εδαφικοποιημένα». Γιατί εδαφικοποιημένη ήταν η καπιταλιστική παραγωγή, όπως εδαφικοποιημένη ήταν και η καπιταλιστική κυκλοφορία. Τα εμπορεύματα κάπου πρέπει να παράγονται. Η διακίνηση των εμπορευμάτων μέχρι την πώληση επίσης διεξάγεται στον συγκεκριμένο πλανητικό χώρο, κατά προτίμηση στην επικράτεια άλλων αφεντικών. Η νεογέννητη αστική τάξη ήρθε από την αρχή αντιμέτωπη με την εδαφικότητά της και με τις ανάγκες προστασίας των συμφερόντων της. Και τα πρώτα εθνικά «εμείς» δεν βρίσκονται στα βιβλία κάποιων ιδεολόγων του έθνους, αλλά στις πρώτες καπιταλιστικές οικονομικές πραγματείες του μερκαντιλισμού.¹⁵

Από εκεί κι έπειτα βέβαια, η γέννηση του έθνους κράτους υπήρξε διαδικασία πολύ πιο περιπλοκή από την σκέτη προστασία των εμπορικών συμφερόντων των αφεντικών. Γιατί μαζί με τα αφεντικά γεννήθηκε και ο εχθρός τους, το νεογέννητο προλεταριάτο. Όπως όλα τα ανθρώπινα από τότε κι έπειτα, το έθνος κράτος προσδιορίστηκε μέσα από την ιστορία του ταξικού πολέμου. Ήταν ο αδυσώπητος ρυθμός αυτού του πολέμου, οι πάντα πρωτοφανείς πολιτικές και στρατιωτικές ανάγκες του που δημιούργησαν το έθνος κράτος όπως το γνωρίζουμε. Σε κάθε περίπτωση: από τον 16^ο αιώνα και μετά, νeves αντιλήψεις για το είναι και την ανθρώπινη κατάσταση χρειάστηκε να δημιουργηθούν, να εξελιχθούν, να επικρατήσουν επί των προηγούμενων.

Έχει ειπωθεί πως ο ακρογωνιαίος λίθος του έθνους κράτους είναι η «εκπληκτική πεποίθηση κοινότητας μέσα στην γενική ανωνυμία».¹⁶ Είναι μια παρατήρηση λιγόλογη και καίρια. Γιατί μπορεί και περιγράφει ταυτόχρονα τις (υποχρεωτικά) βουβές διαδηλώσεις τύπου Παρισιού, αλλά και την αίσθηση των «νέων μέσων κοινωνικής δικτύωσης», μόνο με επτά λέξεις. Γιατί εστιάζει στον τεχνικό μεταφυσικό χαρακτήρα της εθνικής κοινότητας. Και γιατί μας θυμίζει ότι η διεκδίκηση αυτής της μεταφυσικής κοινότητας είναι μια διαρκής μάχη, του είδους που ενδιαφέρει τον συνταγματάρχη Le Nen: μάχη στο πεδίο των αντιλήψεων. Οπωσδήποτε, εκατομμύρια άνθρωποι που λένε και κάνουν το ίδιο πράγμα δίχως πολιτική οργάνωση με την συνηθισμένη έννοια του όρου, δεν είναι γεγονός τυχαίο, ούτε αμελητέο. Ορισμένες από τις τεχνικές ιδιομορφίες του εγχειρήματος είναι ιδιαίτερα εμφανείς, όπως για παράδειγμα η βουβαμάρα. Αυτές οι διαδηλώσεις (στη Γαλλία για τους ισλαμιστές, στην πλατεία Συντάγματος για τα καμένα δάση, ή για την υποστήριξη του Βαρουφάκη κλπ κλπ) είναι βουβές τάχα από βαθιά κατάνυξη. Στην πραγματικότητα όμως είναι βουβές αναγκαστικά· γιατί, ειδικά στα αρχικά στάδια, κάθε απόπειρα εκφοράς συγκεκριμένου λόγου θα αναδείξει τις χαώδεις διαφορές στο εσωτερικό του πλήθους και θα διαλύσει την «εκπληκτική πεποίθηση κοινότητας μέσα στην ανωνυμία». Τα αφηρημένα σύμβολα (χειροκροτήματα, μολύβια στα μούτρα ενάντια στους τζιχαντιστές, μπόμπες στα μάγουλα ενάντια στον Μπους) και οι πολλαπλές ατομικές ερμηνείες τους, είναι το προφανές και αναγκαίο υποκατάστατο του συγκεκριμένου λόγου.

Όπως και να 'χει: το έθνος κράτος και οι υπηρέτες του εξαρχής έπρεπε να διεκδικούν διαρκώς αυτή την μεταφυσική κοινότητα, να την παράγουν και να την επιβάλλουν, τελικά να τη διαχειρίζονται. Απέναντί τους, ο εχθρός επίσης πάλευε εξαρχής στο πεδίο του λόγου. Οι εργατικές γλώσσες, η άρνηση στρατεύσης, η άρνηση του ίδιου του έθνους, η προλεταριακή επανάσταση, όποτε συνέβη, συνέβη ταυτόχρονα με τη σύσταση ενός διαφορετικού είδους κοινότητας: της εργατικής κοινότητας. Η ιστορία του έθνους κράτους υπήρξε εξαρχής μια μάχη. Ο ταξικός πόλεμος που εκτός από όλα τα άλλα διεξάγεται και με έπαθλο την κυριαρχία επί του λόγου. Η «ελευθερία του λόγου» των μηντιακών δημοκρατιών, όπως την περιγράψαμε παραπάνω, παρήχθη μέσα από αυτή τη μάχη. Κάποιος θα έπρεπε κάποια στιγμή να πει την ιστορία της.

Οι ειδικοί των αφεντικών, πάντως, έχουν υπ' όψη το θαύμα της διαδήλωσης του Παρισιού ως επίτευγμα κοινωνικής μηχανικής, επίτευγμα στο πεδίο του λόγου. Ταυτόχρονα έχουν υπ' όψη τους ότι καμία μάχη δεν έχει τελειώσει. Κατά τη γνώμη του σοφού Πρεβελάκη, για παράδειγμα, εκείνο που μας χρειάζεται είναι «ένα νέο παράδειγμα ως προς τις σχέσεις πολιτικής, πολιτισμού και γεωγραφικού χώρου, παράλληλα προς τις παραδοσιακές άμυνες». Πολιτική, πολιτισμός, γεωγραφικός χώρος και με ένα ιδιόμορφο παιχνίδι της γραφής... «άμυνα»! Ακόμη και γράφοντας τις εντυπώσεις του για το τζιχαντιστικό χτύπημα, ο Πρεβελάκης δεν μπορεί να αποφύγει να τσαλαβουτήσει στα αγαπημένα θέματα της παγκόσμιας κυριαρχίας, του στρατού και των «σημερινών αναγκών».

Τα προβλήματα που αναγνωρίζει ο κύριος Πρεβελάκης γύρω από τη τζιχαντιστική τρομοκρατία δεν είναι το «μαμά μου οι τζιχαντιστές μας έχουν πάρει στο κατόπι». Είναι η διαδικασία σύστασης του εθνικού εμείς. Η επίγνωση ότι το εθνικό εμείς δεν μπορεί να υπάρξει δίχως ένα εξωτερικό μέρος, δίχως εχθρούς, τόσο μεταφυσικά καθορισμένους όσο και η εθνική κοινότητα. Επίσης η επίγνωση ότι το εθνικό εμείς στα επόμενα χρόνια θα είναι όλο και πιο επίκαιρο, όλο και πιο απαραίτητο γιατί θα είναι χρόνια πολεμικών συγκρούσεων. Τέλος η υποψία ότι η ίδια η διαδικασία σύστασης του εθνικού εμείς θα πρέπει να υποστεί ορισμένες αλλαγές, αν είναι να αντεπεξέλθει στις ανάγκες του 21^{ου} αιώνα.

Όπως είδαμε παραπάνω άλλωστε, ο σοφός κύριος Πρεβελάκης δεν είναι ο μόνος που προβληματίζεται. Μαζί του έχει τον συνταγματάρχη Le Nen, ειδικό της «άμυνας» και αυτόκλητο ειδικό του «λόγου» που ήδη από το 2011 διακατέχταν από παρόμοιους προβληματισμούς, παρά την απουσία τζιχαντιστικών αφορμών. Μαζί τους, με αφορμή τις επιθέσεις, προβληματίστηκε όποιος ειδικός των μυστικών υπηρεσιών και του στρατού υπήρχε πρόσφορος. Αγαπημένο μας δείγμα το άρθρο του Ιταλού Francesco Sisci που καλεί τους ομοίους του να λάβουν υπ' όψη τα πολιτικοστρατιωτικά διδάγματα που αποκόμισαν οι «Ιταλοί ειδικοί» πολεμώντας την «ακροαριστερή τρομοκρατία» κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '70. Ετούτος εδω θύμιζε σε κάθε ενδιαφερόμενο την εκπληκτική αποτελεσματικότητα της διαχείρισης της ακροαριστερής τρομοκρατίας στην Ιταλία κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '70. Το Ιταλικό κράτος επέδειξε λείη την ακροαριστερή τρομοκρατία ως ζεύγος μαζί με το αντίπαλο δέος της, την ακροδεξιά τρομοκρατία. Το κομμουνιστικό κόμμα, αντιμέτωπο με αυτόν τον διπλό μπαμπούλα, αναγκάστηκε να συμπράξει με τη δεξιά για να μην καταρρεύσει το κράτος. Ο διπλός μπαμπούλας εγγυόταν ότι η σύμπραξη δεν θα δημιουργούσε μεγάλα προβλήματα στη βάση του ΚΚΙ.¹⁷ Ολόσωστα όλα αυτά· όπως ξέρουμε και από την ελληνική περίπτωση, η εθνική ενότητα αριστεράς και δεξιάς είναι η λύση για κάθε κρατικό πρόβλημα. Και όπως κάθε μεγαλειώδη λύση, η εθνική

Δεν είναι μόνο το Παρίσι η πόλη των συμβόλων

Η ελευθερία ως φίμωτρο και τέσσερα μολύβια (ο σκούφος δεν ξέρουμε αν περιλαμβάνεται στη σύνθεση ή είναι για το κρύο). Όπως και να το κάνεις, δεν είναι το πιο ξεκάθαρο μήνυμα στον κόσμο, εκτός και αν η καλλιτέχνης συμφωνεί μαζί μας (εκδοχή επεικώς απίθανη· αν συμφωνούσε, θα είχε χώσει και τίποτα μπάτσους).

Τουλάχιστον η Γαλλία καλλιτέχνης δεν είναι μόνη της. Αριστερά βλέπουμε συμβολική σύνθεση της ίδιας σχολής (τα δάκρυα γίνονται βόμβες (:@!)), με ημερομηνία 16 Φεβρουαρίου του 2003. Νεαρή ελληνίδα διαμαρτύρεται, δώδεκα χρόνια πριν, ενάντια στον πόλεμο του Μπους. Τώρα θα έχει μεγαλώσει, αλλά ελπίζουμε να έχει διατηρήσει το αταλάντευτα αποφασιστικό ύφος. Κλείνουμε τις υπενθυμίσεις με ετούτη εδώ τη φωτό:

25 Μαρτίου του 2003. Η νέα θέση «πικετοφόρος» εμφανίζεται για μία και μόνη χρονιά δίπλα στον σημαιοφόρο και τους παραστάτες (τιμής ένεκεν, η θέση θα έπρεπε να ανήκει στον χειρότερο μαθητή του σχολείου, αλλά αυτοί οι άνθρωποι δεν έχουν χιούμορ).

ενότητα επιβάλλεται με κάθε μέσο και όλα. Στην ιταλική περίπτωση, ο ακροδεξιός μπαμπούλας δημιουργήθηκε με φροντίδα από το ιταλικό κράτος που χρηματοδοτούσε ακροδεξιές οργανώσεις για να σκοτώνουν τους πολίτες του κατά δεκάδες με τυφλές βομβιστικές επιθέσεις. Την εποχή των επιθέσεων άλλωστε, μόνο το κίνημα μιλούσε για ακροδεξιά τρομοκρατία· κατά τα άλλα οι επιθέσεις αποδίδονταν στους αναρχικούς.

Τέλος πάντων όμως, ειδικοί είναι αυτοί, και όταν μιλούν οι ειδικοί τα ευκόλως εννοούμενα παραλείπονται. Για να μην το πολυζαλίζουμε, οι προβληματισμοί των «ειδικών της αντιτρομοκρατίας» κατά τη διάρκεια του Γενάρη υπήρξαν εξόχως πολύμορφοι, παρόλ' αυτά μπορούν να συνοψιστούν υπό τον τίτλο «το εθνικό εμείς και οι ανάγκες του εν όψει της νέας παγκόσμιας σύγκρουσης». Εκείνο που τους απασχολεί πρώτα και κύρια είναι η σχέση μεταξύ λόγου και τεχνολογίας, έθνους και κράτους, θεωρητικής και εφαρμοσμένης ένσπλης ισχύος. Το δίδαγμα είναι στερεότυπα όμοιο: από την εποχή της γέννησής του, το έθνος κράτος βασίστηκε σε μια σχέση μεταξύ του λόγου και των τρόπων μετάδοσής του από τη μια και της ένσπλης ισχύος από την άλλη, μεταξύ του κράτους και του πολιτισμού. Οι διαχειριστές των νέων πολεμικών συγκρούσεων θα πρέπει να ανατρέξουν σε αυτές τις παλιές σχέσεις και να τις αναζωογονήσουν για την εποχή των νέων «μέσων επικοινωνίας» (η «κυριαρχία της εικόνας» μας λέει ο Le Nen), των νέων τεχνικών μέσων που έργο έχουν την εξουσία επί του λόγου.

Αυτή η αναζωογόνηση της «ελευθερίας του λόγου» είναι έργο δύσκολο που ανήκει στο μέλλον. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν έχει ήδη μπει μπροστά. Σήμερα αναγνωρίζουμε τους σπασμούς της με κάθε τζιχαντιστικό επεισόδιο, με κάθε πολεμικό κρατικό προσκλητήριο. Όχι, καμιά λογοκρισία δεν χρειάζεται, τα νέα μηχανάκια μαζικής παραγωγής ελεγχόμενου λόγου παίρνουν φωτιά από μόνα τους. Και η αφήγηση που παράγεται από την ψηφιακή επανάσταση δεν διαθέτει καμία από τις απελευθερωτικές συνδηλώσεις που τόσο γενναϊόδωρα διέκριναν οι πρώτοι της αρχιφετιχιστές κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90. Αναμενόμενα είναι όλο και περισσότερο μονολιθική, όλο και περισσότερο κρατικά στοχευμένη.

Στόχοι: πρώτα η κατασκευή του εσωτερικού εχθρού, που για προφανείς λόγους δεν μπορεί πλέον να είναι οι κομμουνιστές όπως παλιά ή οι εργάτες όπως ακόμη παλιότερα. Για την ώρα είναι οι μουσουλμάνοι, αυτό το βολικό συνώνυμο του ξένου εργάτη για χρήση στο εσωτερικό των δυτικών καπιταλιστικών δημοκρατιών. Έπειτα η ίδια η δουλειά του στρατού και της αστυνομίας, που εκτός από όλο και περισσότερο στρατιωτική, γίνεται όλο και περισσότερο πολιτική. Στις παλιές συγκρούσεις, η αστυνομία, οι μυστικές υπηρεσίες, το υπουργείο εξωτερικών οργάνωναν το ένοπλο κομμάτι της σύγκρουσης. Τώρα θα οργανώνουν και διαδηλώσεις, θα χρησιμοποιούν τα «νέα μέσα», θα ξεσηκώνουν τα πλήθη. Τέλος ο διαρκής στόχος, η κατασκευή ενός νέου εθνικού «εμείς». Όχι έτοιμοι να πολεμήσει, αλλά έτοιμοι να συνδράμει εκείνους που πολεμούν. Όχι έτοιμοι να το βουλώσει, αλλά έτοιμοι να συνεισφέρει καντάρια βλακείας, τόνους φόβου, οροσειρές ηλίθιου ενθουσιασμού και ωκεανούς μίσους στην δημοκρατική μαζική παραγωγή του συνολικού λόγου της εθνικής καπιταλιστικής κοινωνίας. Οι φίλοι του κράτους είναι εδώ. Πάντα αστραπιαίοι στην ανταπόκριση, δουλικοί στη σύμπνοια, αυτοματισμένοι στη γνώμη. Έτοιμοι να συνεισφέρουν στην ριζική μορφολογική ανανέωση των χιτλερικών συγκεντρώσεων για τον 21^ο αιώνα.

Το εθνικό «εμείς» είναι ήδη έτοιμο στο εσωτερικό κάθε προηγμένου καπιταλιστικού έθνους κράτους. Καλείται σε δράση με κάθε ευκαιρία. Και ανταποκρίνεται με ζέση πέρα από κάθε προσδοκία. Σύντομα, εκτός από τους εσωτερικούς, θα πρέπει να ανακαλύψει και τους εξωτερικούς εχθρούς του. Έχουμε πολλά να πούμε για την ελληνική περίπτωση και για τη σημερινή μας κατάσταση. Έχουμε καιρό να τα πούμε αλλού.

Σημειώσεις

¹ Anton Tantner, "Addressing the Houses: The Introduction of House Numbering in Europe", *Histoire & Measure*, XXIV - 2, 2009.

² «Γαλλία: Ήταν Καλά Πληροφορημένοι και Έδρασαν με Ψυχραιμία», *Καθημερινή*, 8/1/2015.

³ Το άρθρο του συνταγματάρχη ακόμη βόσκει εκεί που το αμολήσαμε. antifascscripta.net > Βιβλιοθήκη > Τεκμηρίωση > Οι μελλοντικοί μας πόλεμοι (προτελευταίο στον κατάλογο).

⁴ «Minute de Silence: Les Parents sont Responsables de leurs enfants a l'ecole», *Le Figaro*, 16/1/2015. [Ενός λεπτού σιγή: Οι Γονείς είναι Υπεύθυνοι για τη σχολική Συμπεριφορά των παιδιών τους].

⁵ «Incidents Survenus dans les Ecoles, Colleges et Lycees en Lieu avec les Attentats qui ont Touche la France», *education.gouv.fr*, 14/1/2015.

⁶ Andrew Higgins, «Η Μικρή γαλλική Πόλη με το Στίγμα της Τζιχάντ», *Καθημερινή/New York Times*, 17/1/2015.

⁷ «Ολάντ: Σεβαστές όλες οι Θρησκείες», *Καθημερινή*, 16/1/2015.

⁸ Αυτά από Wikipedia, λήμμα Jeanette Bougrab.

⁹ Ελένη Βαρβιτσιώτη, «Υπό την Απειλή Τρομοκρατών η Ευρώπη», *Καθημερινή*, 16/1/2015.

¹⁰ «Τα Αδέλφια Βγήκαν από το Οχυρό τους Πυροβολώντας Αδιακρίτως», *Καθημερινή*, 10/1/2015.

¹¹ Κατερίνα Δασκαλάκη, «Φόβος Πάνω από την Πόλη των Φώτων», *Καθημερινή*, 11/1/2015.

¹² Για την κρατική προσπάθεια πολιτικής διαχείρισης του φόβου και στρατιωτικής κατάληψης του πολεοδομικού πεδίου στην περίπτωση της Βοστώνης, δες «Lockdown: Τεχνολογία, Φόβος και φασισμός στη Βοστώνη», *Antifa #37*, 7/2013.3

¹³ «Διεθνής Αλληλεγγύη στην Πορεία για τη Δημοκρατία», *Καθημερινή*, 13/1/2015.

¹⁴ Γιώργος Πρεβελάκης, «Μια Απειλή "Εσωτερικού" Χαρακτήρα», *Καθημερινή*, 11/1/2015.

¹⁵ Σχετικά μπορεί να δει κανείς το «Μερκαντισμός, 16^{ος} Αιώνας και Άλλοι Ξεπερασμένοι Αρχαϊσμοί», *Antifa #35*, 3/2013.

¹⁶ Benedict Anderson, *Imagined Communities: Reflections on the Origins and Spread of Nationalism*, Verso, 1991 (Α' Έκδοση, 1983), σελ. 36.

¹⁷ Francesco Sisci, «"Red Terror" Guide to Battling Extremists», *Asia Times Online*, 14/1/2015.

Δέκα χρόνια μαλακίες

Για ενδεικτικές παλιότερες ενασχολήσεις με παρόμοια φαινόμενα, μπορεί να δει κανείς:

«Δεκατρείς Στιγμές του Ελληνικού Αντιαμερικανισμού», *Φλίπερ #2*, 5/2003. Στο antifascscripta.net > βιβλιοθήκη > αυτονομία.

«Το Αντιαμερικανικό Κράτος» στο Μητροπολιτικά Συμβούλια, *Εισηγήσεις των Ανοιχτών Συνελεύσεων (2004 - 2005)*.

«Ο Εθνικός Κορμός Έφαγε Μήντια κι Έχεσε Bloggers: Το Αυτο/ υποφέρει στο Σύνταγμα», *Αυτο/ #16*, 10/2007

«Αγανάκτηση Τίγκα! Γιατί δεν Πάμε στο Σύνταγμα Ούτε Δεμένο», *antifa #25*, 7/2011.

«Φασισμός και Αντιφασισμός Σήμερα, μέρος Β: Έλα Αγάπη μου να Κάνουμε ένα Μέτωπο Ακόμη», *Antifa #34*, 12/2012.

Για ακόμη πληρέστερη ενημέρωση επί των παγίων απόψεών μας, antifascscripta.net > θεματικός χάρτης > αριστερά.